

Federació
Catalana de
Voluntariat
Social

Núm.

97

DESEMBRE 2010

VOL

Revista de la Federació Catalana de Voluntariat Social

**Voluntariat
i pobresa**

EDITORIAL

Marquem la línia vermella de la dignitat

A Catalunya un de cada cinc ciutadans és pobre, una de cada tres dones majors de 65 anys està en situació de risc de pobresa, quatre de cada deu joves d'entre 16 i 24 està a l'atur. A Espanya les dades són molt similars; l'última que s'ha publicat data del mes de novembre, i constata que un de quatre infants està en situació de risc de caure en la pobresa.

Simplement són dades que reflecteixen una realitat a la qual ens hem acostumat. Fins al 2007, hem viscut una etapa de creixement econòmic ininterromput i Catalunya ha tingut les majors taxes d'ocupació de les últimes dècades. Tot i així, no hem estat capaços de donar respostes estructurals als col·lectius en situació de més vulnerabilitat.

A Espanya, la inversió social en aquest temps de bonança econòmica i ocupacional no només no augmentava, sinó que es reduïa: el 1996 era

del 21,5% i el 2007 es situava en el 21%. La inversió en protecció social a Catalunya actualment és del 17,8% del PIB i a Espanya del 21,0%. La mitjana de la UE arriba al 26,2%.

Davant d'una situació de crisi com l'actual se'ns obre un nou escenari que pretenem com una oportunitat de canvi, amb la necessitat real de fer quelcom més per a les persones en situació d'exclusió social del nostre país.

Un primer pas el van donar les 29 federacions de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya. Representants de més de 3.000 entitats socials van signar, el Dia Internacional per a l'Erradicació de la Pobresa, el "Compromís del 17 d'octubre" contra l'exclusió social. La Taula del Tercer Sector també va presentar el mes de juliol les seves 35 propostes dirigides als partits polítics en vistes a les eleccions al Parlament de Catalunya de novembre. Els partits polítics també han donat un pas més

Vol

COORDINACIÓ i EDICIÓ:

Rafael Martín

CONSELL DE REDACCIÓ:

Mercè Torres
Xavier Ribas
Eulàlia Mas
Rafael Martín
Laia Curcoll
Mireia Siles
Cristina González

HAN COL·LABORAT
EN AQUEST
NÚMERO:

JESÚS RUIZ
LAIA CURCOLL
FRANCESC ROIG
CREU ROJA LLEIDA
LAIA DE AHUMADA
SERGI PASCUAL

CORRECCIÓ i
TRADUCCIÓ:

Isabel Casanellas
Palmira Ferrer

IMPREMTA:

GRÀFIQUES APR
Dipòsit Legal: B-44131-88

PUBLICA:

FEDERACIÓ CATALANA
DE VOLUNTARIAT
SOCIAL, (FCVS)
Comissió de
Comunicació

Grassot, 3 - 3r
08025 - BARCELONA
Tel.: 93 314 19 00
Fax: 93 314 11 08

recollint en els seus programes electorals aproximadament la meitat de les idees proposades pel Tercer Sector.

I aleshores, què ens falta? Què ens passa? Per què no arribem al nostre objectiu de reduir la pobresa i gaudir d'una societat més justa, solidària i cohesionada que doni resposta a las necessitats reals de la ciutadania?

Potser, només potser, el que passa és que no l'entomen com quelcom nostre, un deure implícit de la nostra pròpia vida, un pensar i actuar davant una situació de vulnerabilitat que es dóna al nostre voltant. Potser falta sentit de la responsabilitat política i social per part dels nostres dirigents. Potser que en l'època de les TIC encara no sàpiguen fer arribar prou bé el nostre missatge.

En aquest escenari, La Federació Catalana del Voluntariat va organitzar, el passat 13 d'octubre, les jornades "Voluntariat en l'àmbit de la pobresa i l'exclusió social", on vam tenir l'oportunitat d'intercanviar coneixements i experiències en diferents sectors d'actuació: discapacitats, salut, presons, gent gran i infància. Tots els grups coincidien en el fet que, el paper del voluntariat se'ns presenta com una eina essencial i indispensable, actua des del compromís

i la implicació treballant diàriament per ala dignitat de les persones mitjançant l'atenció directa i el coneixement de la situació que viuen. És proper i participa de forma activa en els processos de canvi i millora social de les persones. A més, coneix la potenciabilitat i les necessitats dels serveis i recursos oferts.

Per tot això, el voluntari ha de ser creador de consciència solidària i agent transformador de la nostra societat i ha de tenir un efecte multiplicador.

És fa necessari cohesionar i activar els professionals, els promotors i els voluntaris per tal de sumar esforços i objectius a l'interior del sector i amb altres grups socials: així resultarem creïbles per la societat i ens notarem legitimats en les nostres propostes i reivindicacions. Les organitzacions del tercer sector hem de ser capaces de promoure els valors i el model de societat que volem defensar per actuar com a escoles de democràcia.

Tots plegats, tenim el deure de marcar la línia vermella de la dignitat, per sota de la qual, cap persona hauria de veure's obligada a viure. ●

SUMARI

EDITORIAL ● 2-3

LA POBREZA EN EUROPA ● 4-5-6

JORNADA DE VOLUNTARIAT ● 7-8-9

CÀRITAS ● 10-11

ENTREVISTA:

ARCADI OLIVERES ● 12-13-14-15

10 PROPOSTES,

10 COMPROMISOS ● 16-17-18

CREU ROJA LLEIDA ● 19

CENTRE OBERT HEURA ● 20-21

IRes GIRONA ● 22-23

FESTS I GENT ● 24

¿Cómo se vive la pobreza en la Unión Europea (UE)? 79 millones de personas se enfrentan a esta dura realidad. Algunas de ellas no pueden permitirse poner la calefacción en invierno ni recibir tratamiento cuando están enfermas. Otras no pueden pagar el comedor escolar de sus hijos. Incluso hay personas que no tienen un techo bajo el que dormir. La actual crisis económica y financiera puede suponer que hasta seis millones de europeos pierdan sus trabajos de aquí a finales del 2010. Para los más vulnerables, las perspectivas son de lo más desalentadoras.

COMUNIDADES EUROPEAS

Departament de publicacions

La pobreza en EUROPA un reto real y urgente

La Unión Europea desea garantizar una vida decente para sus ciudadanos más desfavorecidos y quiere impedir que otros caigan en la pobreza. Es una prioridad moral, social y económica.

En marzo de 2000, los Jefes de Estado y de Gobierno europeos se comprometieron a dar «un impulso decisivo a la erradicación de la pobreza» antes de 2010. Europa debe ponerse a la altura de las circunstancias y los Estados miembros deben redoblar los esfuerzos. Los Estados miembros son los que deciden las medidas que deben tomarse, pero el papel de la Unión Europea también es clave, ya que debe guiar, alentar y apoyar estas iniciativas.

79 millones de europeos viven en la pobreza

Es cierto que, a diferencia de lo que ocurre en otros lugares del mundo, ya nadie muere de hambre en la Unión Europea. Sin embargo, esto no quiere decir que la pobreza haya desaparecido.

-23,5 millones de europeos viven con menos de 10 euros diarios.

-Uno de cada cinco europeos no puede acceder a una vivienda en condiciones.

-Más del 9 % de los europeos vive en hogares en los que ningún miembro de la familia trabaja.

En total, 79 millones de personas se enfrentan a la pobreza en la UE, es decir, un 16 % de la población. Y este porcentaje no ha bajado en los diez últimos años. Pero el panorama varía notablemente de un Estado miembro a otro.

En la República Checa y en los Países Bajos un 10 % de la población vive por debajo del umbral de pobreza, cifra que asciende a un 21 % en Grecia y a un 23 % en Letonia. En cinco Estados miembros, entre un 20 y un 40 % de la población no puede permitirse una comida equilibrada ni siquiera cada dos días. Además, el nivel de vida de los pobres varía en gran medida dentro de la Unión Europea. En los países más ricos, es 3,5 veces más alto que en los más pobres.

Medición de la pobreza

La Unión Europea define la pobreza en términos relativos, es decir, se mide en función del nivel de vida de cada país. En términos monetarios, el umbral de pobreza se fija en el 60 % de la media nacional de ingresos anuales. De este modo, en Polonia los ingresos mensuales de las personas que corren el riesgo de caer en la pobreza se sitúan en menos de 200 euros. Mientras que en el Reino Unido y en Finlandia son de 900 euros.

En la actualidad, esta medición de pobreza se complementa con una evaluación de «pobreza en las condi-

23,5 millones de europeos viven con menos de 10 euros diarios

ciones de vida» que refleja las diferencias en los niveles de vida de los países de la UE.

Las diferentes caras de la pobreza

Mientras que la pobreza amenaza al 16 % de la población europea en su conjunto, el porcentaje se incrementa en determinados grupos; los niños y las personas mayores son las principales víctimas de la pobreza. 19 millones de niños viven en condiciones de pobreza en la Unión Europea, es decir un 19 % de los niños de la UE, debido principalmente a que sus padres no trabajan o realizan trabajos temporales. En algunos países, las deficiencias del sistema de asistencia social también contribuyen.

 Las familias monoparentales son especialmente vulnerables; un 32 % de éstas corre el riesgo de caer en la pobreza. Las personas mayores se ven afectadas de modo similar (19 %). La situación resulta especialmente delicada en el Reino Unido, España y los países bálticos, donde el porcentaje asciende al 25 %.

Las mujeres (17 %) y, sobre todo, las mujeres solteras (25 %) resultan más perjudicadas que los hombres (15 %). Las personas desempleadas son las más afectadas; un 41 % vive por debajo del umbral de pobreza. Las prestaciones sociales, como, por ejemplo las prestaciones familiares, el subsidio de desempleo o el subsidio de vivienda, reducen el riesgo de pobreza; no obstante, los hogares que dependen únicamente de estas prestaciones raramente alcanzarán un nivel de vida decente.

La pobreza excluye. Ser pobre no es sólo no tener dinero suficiente. Supone no poder invitar a cenar a los

amigos, salir al cine, o regalar a tus hijos un libro o una caja de pinturas. Ser pobre es sentirse diferente y fuera de lugar en la sociedad en la que se vive. Por tanto, la pobreza no es sólo económica, sino también social.

El hecho de disponer de un trabajo no siempre evita la pobreza

La pobreza afecta principalmente a los desempleados. No obstante, el hecho de disponer de un empleo no es una garantía absoluta contra la pobreza. Es cada vez mayor el número de personas con empleos remunerados que están pasando a engrosar las filas de los «trabajadores pobres». Éstos suman un 8 % de los trabajadores de la Unión Europea. Grecia con un 13 % y Polonia con un 14 % son los países con la mayor proporción de trabajadores pobres. En el otro lado de la balanza, la cifra apenas llega a un 4 % en los Países Bajos, Finlandia y Dinamarca.

Los salarios bajos, la baja cualificación, los empleos precarios, y los puestos de trabajo a tiempo parcial son las causas subyacentes de la pobreza de los trabajadores. La categoría profesional de la pareja también constituye un factor importante. En los hogares con hijos, por ejemplo, un único sueldo ya no basta para evitar la pobreza de la familia.

 Un empleo decente para todos. La acción de la UE va más allá de sus fronteras. Mediante sus relaciones con otros países y en colaboración con las Naciones Unidas, aspira a reforzar la dimensión social de la globalización. Se trata de «brindar a todos los hombres y mujeres una verdadera oportunidad de acceder a un trabajo decente y productivo en condiciones de libertad, igualdad, seguridad y dignidad humana».

Si bien Europa es una de las regiones más ricas del mundo, una parte considerable de su población no dispone de los recursos necesarios para llevar una vida decente. Esta situación choca diametralmente con los valores fundamentales de la Unión Europea: solidaridad, justicia y cohesión social. Los europeos se sienten especialmente identificados con estos tres valores. Según una encuesta de Eurobarómetro realizada en 2007, un 37 % de los europeos cita la igualdad social y la solidaridad entre los tres valores más importantes que se deben mantener y reforzar en la sociedad actual.

La lucha contra la pobreza es también una prioridad económica. Una economía dinámica y una economía socialmente justa son perfectamente compatibles. Después de todo, el crecimiento económico es necesario para financiar la asistencia social. Pero al mismo tiempo, proporcionar empleo a quienes hasta ahora quedaban fuera del mercado laboral y reintegrarlos en la sociedad contribuirá a impulsar el desarrollo económico de la Unión Europea.

El papel de la UE

La política social es competencia de los Estados miembros. Ellos son los que deciden las medidas que deben tomarse para luchar contra la pobreza y la exclusión social. Sin embargo, los gobiernos nacionales son cada vez más conscientes de lo útil que resulta coordinar sus políticas a escala europea. Esto se refleja en el Tratado de Ámsterdam (1997), que hace de la lucha contra la exclusión social un objetivo específico de la política social de la UE. Esta lucha ha llegado al campo de acción de la Comunidad Europea, que «apoya y complementa la acción de los Estados miembros».

- **La UE interviene de varias maneras:**
- coordinación:** orienta, fomenta y evalúa las políticas nacionales de los Estados miembros;
 - aprendizaje mutuo:** permite a las administraciones y asociaciones locales o nacionales compartir sus experiencias y aprender las unas de las otras;
 - apoyo financiero:** contribuye a la integración de las personas con problemas económicos y fomenta las iniciativas de aprendizaje mutuo.

El Fondo Social Europeo es el principal instrumento financiero de la política social europea.

De los 76 mil millones de euros del presupuesto para 2007-2013, un 20 % está destinado a la inclusión social, principalmente para ayudar a las personas desfavorecidas a encontrar empleos duraderos.

Sin embargo, la pobreza no se puede resolver únicamente a través de la política social. Por este motivo, la Unión Europea se asegura de que los objetivos sociales figuren en todas las políticas públicas que repercutan en la pobreza y la exclusión, como las políticas de empleo y de vivienda.

La estrategia europea para combatir la pobreza y la exclusión social

Si bien no existe una solución Europea integral para la pobreza y la exclusión social, sí que existe una necesidad de actuar conjuntamente e intercambiar experiencias. Ésta es la principal idea tras la estrategia europea para combatir la pobreza.

La estrategia se conformó en marzo de 2000. Cuando los Jefes de Estado y de Gobierno se comprometieron a dar «un impulso decisivo a la erradicación de la pobreza» también acordaron la adopción de un novedoso marco de cooperación política llamado el Método abierto de coordinación.

De hecho, fijaron los objetivos que han de lograrse a través de un aprendizaje mutuo.

La Comisión Europea evalúa cada año los resultados

Al pedir a los Estados miembros que elaboren programas para combatir la pobreza, la Unión Europea les alienta a que confieran mayor importancia a esta cuestión.

Al evaluar los resultados y los avances conseguidos con las políticas, anima a los Estados miembros a que revisen y refuercen sus medidas.

Al facilitar a los Estados miembros que aprendan unos de otros, les anima a buscar mejores soluciones para conseguir el progreso social. ●

**Informe completo en: www.voluntaris.com
comunicacio@federacio.net**

FCVS: Jornada de Voluntariat en l'àmbit de la pobresa i l'exclusió Social
Barcelona, 13 d'octubre 2010

EL VOLUNTARIAT és insubstituïble en la lluita contra la pobresa

Més de 80 persones assisteixen a la Jornada de Voluntariat en l'àmbit de la pobresa i l'exclusió social, organitzada per la FCVS. El conferenciant Carlos Susías reclama un canvi en el discurs de les entitats per parlar no només dels serveis socials sinó també de política social. El voluntariat s'autodefineix com una oportunitat per al canvi social i un valor insubstituïble.

LAIA CURCOLL i RAFAEL MARTIN

Departament de Comunicació de la FCVS

Més de 80 persones han assistit a la Jornada de Voluntariat en l'Àmbit de la Pobresa i l'Exclusió Social, organitzada per la Federació Catalana de Voluntariat Social en motiu del Dia Internacional contra la Pobresa i l'Exclusió Social. Ha estat una jornada de reflexió i debat entorn a les fortaleses i debilitats del voluntariat respecte a la lluita contra la pobresa i a favor de la inclusió social. La jornada s'ha estructurat en tres parts diferenciades: en primer lloc, conferència inaugural a

càrrec de Carlos Susías, president d'EAPN-Espanya, seguint de grups de treball en diferents àmbits i per acabar, posada en comú i conclusions.

El president d'EAPN-Espanya Carlos Susías ha insistit en la necessitat de canviar el paradigma de creixement econòmic per eliminar la pobresa. Susías denuncia que durant els quinze anys de creixement econòmic previs a la crisi econòmica, la pobresa no es va reduir

LA JORNADA

gens: "ens deien que primer havíem de creixer per després distribuir, però ara hem vist que no és així, o creixem i distribuïm alhora o això no funciona".

De fet, la seva crítica contra les institucions és ferma: "es troben grans quantitats de diners per rescatar el sector financer, el sector automobilístic, la mineria, l'agricultura... i quan les entitats anem a demanar recursos per a temes socials, sempre hi anem el dia següent que s'hagin acabat els diners". Susías denuncia que "els únics fons que són qüestionats són els que van a les persones desemparades".

Canvi de discurs a les entitats

"Hem d'enfortir-nos per aconseguir que els governs s'impliquin en la lluita contra la pobresa perquè sempre ens diran que no és un bon moment", reclama Carlos Susías. I és que el president d'EAPN-Espanya ho té clar: el tercer sector social ha de pressionar els governs per aconseguir un pacte d'Estat per a la Inclusió Social que permeti reduir les desigualtats i consolidar els drets fonamentals de les persones.

Per fer-ho, caldrà augmentar els recursos econòmics. Per això Susías té clar que les entitats socials han de canviar el seu discurs. "No només hem de parlar de serveis socials sinó que també hem de parlar de política social, política fiscal, política econòmica, vivenda, etc". Perquè, segons Susías, "contractar educadors socials és sense dubte política social, però contractar inspectors fiscals, també".

Els reptes del tercer sector

Segons Carlos Susías, les entitats tenen tres reptes principals d'aquí al 2020: situar la persona al centre de l'acció social, resoldre el dilema entre gestió/reivindicació, i aconseguir la participació social.

Això es tradueix a explicar a la ciutadania què fem amb els fons públics i a donar un valor afegit a la tasca de les entitats, un valor que radica en la integració, la comunitat, la consciència ciutadana i el voluntariat social. També cal aconseguir que les administracions consultin el tercer sector a l'hora de fer determinades reformes i guanyar pes i representativitat com a teixit social. Per això és imprescindible que el tercer sector s'articuli millor i treballi de forma coordinada i transversal. A més, cal que les entitats actuïn d'acord amb els criteris de transparència i coherència. Fomentant el voluntariat i implicant les persones vulnerables en la presa de decisions: "els voluntaris no només són donadors de serveis, sinó que són motors i referents per a la cohesió social".

I és que "la cohesió social és motor de desenvolupament econòmic i social, i no la seva conseqüència", conclou Carlos Susías.

1

2

3

lupament econòmic i social, i no la seva conseqüència", conclou Carlos Susías.

El voluntariat com a oportunitat i com a element insubstituïble

La jornada de Voluntariat en l'àmbit de la Pobresa i l'Exclusió Social ha comptat amb cinc grups de treball per àmbits: gent gran, salut, discapacitats, penitenciari i infància.

La vuitantena d'assistents a la jornada s'han distribuït en els cinc grups de treball per valorar les dificultats, forteses i reptes del voluntariat social en cada un d'aquests àmbits.

Tots els grups de treball han coincidit a valorar el voluntariat com una oportunitat per a la transformació social i com un element insubstituïble en la proximitat, implicació i humanitat que comporta.

Però, a banda d'això, alguns grups de treball han apor-

4

5

6

LA JORNADA

sa i l'exclusió social provoquen manca de salut i la manca de salut provoca l'exclusió social". El grup de treball ha posat damunt la taula la necessitat d'invertir més recursos a la sortida de l'hospital o del centre socio-sanitari i que arribin més enllà de les persones que no tenen absolutament res.

El grup de treball de voluntariat penitenciari i pobresa, dirigit per Maria Elena Alfario de la Fundació ARED que alhora és vocal del consell directiu de la FCVS, ha comptat amb el testimoni d'Eduard Sala, de Voluntariat M. Lluïsa de Marillac. Els assistents al grup han denunciat que "el delictes sembla que sigui ser pobres, els jutges estan intentant posar la pobresa a la presó, però això és impossible". Més enllà d'això, el grup ha remarcat, per boca de Maria Elena Alfario, que "a les presons hi ha persones i els voluntaris ens acostem a les persones, cosa que exigeix una gran capacitat i una gran fortalesa".

Pel que fa al grup de treball de voluntariat, pobresa i discapacitats, que ha estat dirigit per Pilar Díaz de l'Associació d'Amputats Sant Jordi i Vocal del consell directiu de la FCVS, amb el testimoni de Joan Samsó, d'Auxilia, cal destacar que s'ha parlat de la integració laboral, l'apoderament de les persones usuàries i la possibilitat que té el voluntariat de contribuir a forjar un projecte de vida per a les persones amb discapacitat: "Per a una persona a qui no han mirat mai als ulls, que el miri algú perquè vol i no perquè cobra per fer-ho ja dóna un gran valor a la persona". En aquest sentit, s'ha destacat també que el valor de la feina és el que dóna a la persona de sentir-se útil i que, per tant, s'hauria de fomentar que les persones usuàries esdevinguin voluntaris actius en diferents entitats i aconseguir així aquesta sensació de ser útil.

Finalment, en el grup de voluntariat, pobresa i infància, que ha estat dirigit per Beatriu Fernández de la Fundació Escó i secretària general de la FCVS, i ha comptat amb el testimoni d'Enric Canet del Casal dels Infants, s'ha parlat de la necessitat de ser molt curosos en aquest voluntariat ja que la infància és un col·lectiu molt vulnerable. Així mateix, les entitats que es dediquen a aquest voluntariat han detectat que cada vegada més els seus voluntaris són joves que fan el seu primer voluntariat en aquest àmbit. "Hem de cuidar i adequar les expectatives d'aquests voluntaris perquè no es frustrin en la seva tasca" ●

- 1.- El ponent de la jornada Carlos Sussías durant una entrevista feta per l'equip del Segon Congrés de les Associacions de Barcelona.
- 2.- El vocal de Pobresa de la FCVS, Jesús Ruiz, el president d'EAPN-Espanya, Carlos Susías i la presidenta de la FCVS, Francina Alsina.
- 3.- Els vocals i la presidenta de la FCVS durant l'exposició de conclusions de la jornada.
- 4.- Les conclusions, les van presentar els responsables de cada un dels tallers en què es van dividir els assistents a la jornada.
- 5.- Un dels tallers s'ha dedicat a parlar de voluntariat i pobresa en l'àmbit de la discapacitat.
- 6.- Beatriu Fernández, secretària general de la FCVS, ha estat la responsable de dinamitzar el grup de Voluntariat, pobresa i infància, que ha comptat amb la participació d'Enric Canet, del Casal dels Infants.

tat altres matisos més específics al seu àmbit.

El grup de treball de voluntariat, pobresa i gent gran, dirigit per Albert Quiles de la Fundació Amics de la Gent Gran i Vocal de Gent Gran del consell directiu de la FCVS, i amb el testimoni de Llum Delàs de la Fundació PRISBA, ha arribat a la conclusió que "quan es parla de gent gran hem de parlar d'una pobresa que va més enllà de la pobresa material".

En aquest sentit, el voluntariat té una gran fortalesa que és la capacitat d'establir llaços i relacions personals que van més enllà de l'atenció directa i que sovint es converteixen en un vincle d'amistat. "Moltes vegades, els voluntaris no els podem treure de la pobresa però fem ajudar que visquin la seva pobresa d'una manera més digna", conclou Albert Quiles.

El grup de treball de voluntariat, pobresa i salut, dirigit per Carmen García, d'ACASC i Vocal de Salut del consell directiu de la FCVS amb el testimoni d'Eli Carrasco de Sant Joan de Déu, conclou que "la pobre-

+info: www.voluntaris.cat
Tel. 93 314 19 00

Durant aquests últims anys, Càritas Diocesana de Tarragona ha hagut de reorganitzar els seus serveis per donar més cobertura, tant als col·lectius que ja estava atenent com als nous desemparats. Les noves problemàtiques derivades de la crisi econòmica i la complexitat de les situacions en què es troben els necessitats –immigrants sense papers, famílies en situació d’atur o persones sense sostre– han provocat un canvi en la dinàmica de treball. Càritas ha hagut de redissenyar nous projectes d’àmbit local, comarcal i diocesà.

FRANCESC ROIG I QUERALT

Director de Càritas/Tarragona

Càritas treballa per fer un seguiment integral de la persona

L’objectiu ha estat donar un major impuls al nou model d’acció social per prioritzar les accions i oferir més dedicació a projectes de suport, acompanyament i sensibilització a les Càritas parroquials. Amb aquest nou impuls, les Càritas parroquials són les que fan l’acollida, les que observen la realitat social i les que detecten les noves necessitats. És en aquesta observació de la realitat, on els treballadors socials dissenyen els programes de treball i resolen els complicats i entravessats moments de crisi i patiment.

Ajuda a les necessitats bàsiques

En aquests moments, la demanda més extensa i intensa és la sol·licitud d’ajuda per a alimentació. Són demandes d’aliments en espècie. Les parròquies atenen aquestes sol·licituds i col·laboren amb altres entitats com el Banc d’Aliments, Creu Roja, donacions de particulars o d’empreses. Moltes són les famílies que per falta d’agilitat en la recepció efectiva de prestacions econòmiques bàsiques a les quals tenen dret (per atur, rendes mínimes, etc.) es troben amb retards

de diversos mesos sense ingressos, la qual cosa els obliga a demanar aquest tipus d’ajuda a Càritas.

Un altra de les demandes més importants és la de l’habitatge. Moltes persones necessiten acompanyament i explicació en el complex procés d’afrontar l’impagat d’hipoteques i lloguers: com sol·licitar l’advocat d’ofici, com estalviar per preparar la sortida de l’habitatge, o quina serà la seva situació deutora permanent després de perdre la casa.

Accedir a un lloc de treball

També són freqüents les demandes d’ajuda per accedir a l’ocupació. El context és clarament desfa-

vorable per a les persones vulnerables i en situació d'exclusió social, perquè a la falta d'ocupació s'uneix també la finalització de les prestacions econòmiques per desocupació.

Durant els darrers últims mesos hi hagut una disminució considerable de les ofertes d'ocupació. L'atur ha tornat a pujar i la demarcació ha registrat el mes de setembre 60.630 desocupats, 1.254 més (2,11%) que a l'agost i 3.936 més (6,94%) que en el mateix mes del 2009, segons les dades facilitades pel Ministeri de Treball i Immigració. En aquest context, la situació és especialment greu per a les persones immigrants, persones aturades de més de 50 anys i persones que busquen la seva primera feina.

En el cas de la immigració, en aquests últims anys hi ha hagut un gran augment de famílies i persones immigrants que ja havien aconseguit la seva regularització administrativa – amb l'autorització de residència i treball. Amb la crisi, s'han quedat a l'atur i com que no poden renovar l'autorització temporal de residència i treball, estan en greu risc de passar un altre cop a la irregularitat. Els terminis per trobar feina, per a aquestes persones, s'esgoten. Aquesta situació fa que molts immigrants continuïn demanant ajuda a Càritas, perquè la irregularitat en què es troben condiciona no només el treballador sinó també tot el seu nucli familiar.

Des de Càritas, i amb el nou plantejament d'acció social al territori, l'objectiu immediat és el de donar més suport al voluntariat que treballa a les Càritas parroquials a través de l'acció dels treballadors socials per tal de millorar l'atenció a les persones immigrades. El servei de migració s'ha descentralitzat i d'aquesta manera les persones amb pocs recursos no es veuen en la necessitat de desplaçar-se del seu propi entorn. Així garantim una atenció més individualitzada i més integral.

Reptes de futur

L'objectiu més immediat és atendre i fer un seguiment integral de les més de 34.789 persones que fins el moment actual han demanat ajuda a Càritas.

Un altre objectiu és potenciar la formació contínua dels voluntaris i tècnics implicats. Aquest pla de formació ha d'estar en constant revisió per ajustar-se d'una manera més efectiva a les necessitats. L'objectiu és millorar els nivells de participació dels agents territorials (arxiprestals, interparroquials, parroquials) per tal que siguin ells els que col·laborin en la creació dels plans de treball que oferta el departament de Formació i Voluntariat de Càritas Diocesana de Tarragona. Per finalitzar, cal esmentar el repte de futur de CDT, que és anar treballant en el canvi generacional del voluntariat. ●

Descobrir els altres amb voluntat de servei

Davant les desigualtats emergents cal que la nostra disponibilitat com a ciutadans solidaris amb el món i la societat que ens envolta sigui cada vegada més eficaç. El gran actiu del denominat tercer sector és el voluntariat i ens convé mentalitzar-nos en aquesta ajuda mútua per tal de poder descobrir els altres amb voluntat de servei. No tot és possible a canvi de cap esforç i en aquesta línia de sensibilització dels joves cal treballar tossudament. Càritas és un projecte col·lectiu que intenta arribar a totes les terminals del sistema com a prioritat social; és una voluntat de compromís amb les persones més desvalgudes per tal d'aconseguir un desenvolupament integral òptim, i això només s'aconsegueix des de l'eficàcia del voluntariat. Certament que mai no és prou suficient l'esforç de molts, per això desitgem el compromís de tots. Aquest objectiu proposat és, evidentment, una línia d'horitzó inassumible però el recorregut de la generositat ha de fer més fàcil la navegació. Estem instal·lats en una societat massa garantista en què tothom pidola cobertures i seguretats, per això mateix el voluntari ha de plantejar-se la realitat que té davant com un repte que necessita del seu esforç i la seva col·laboració per tal d'avançar en la convicció superadora de les subvencions com a únic mètode de subsistència. I en aquest trajecte caldrà plantejar-se noves fórmules de convenis, de concertacions voluntàries i de contractes-programa plurianuals per tal d'aconseguir altres escenaris més convincents que sacsegin la passivitat dels qui militen només com a espectadors. La realitat dels fets ha de ser el millor reflex de la força del cor. ●

Francesc Roig i Queralt,
Director de Càritas Diocesana de Tarragona
caritas@arquebisbattarragona.cat

Arcadi Oliveres

“En teoria hi ha mitjans per aturar la crisi, però a la pràctica, els que ho poden fer no tenen cap intenció d’aturar-la”

“La nostra obligació és moure la gent”

Arcadi Oliveres fa unes 360 conferències cada any, 250 intervencions en mitjans de comunicació i classes d'economia a la Universitat Autònoma de Barcelona. És una persona inquieta, activa i compromesa amb la denúncia de la guerra, la pobresa i les injustícies socials. El seu últim pas: la publicació del llibre 'Aturem la crisi'. Assegura que és possible i, per això, està més sol·licitat que mai. Voleu saber com aconseguir-ho?

El seu darrer llibre es titula *Aturem la crisi, però això és possible?* En teoria sí, hi ha mitjans per aturar la crisi. Però a la pràctica, els que ho poden fer no tenen cap intenció d'aturar-la. De totes maneres, vull remarcar que hi ha més d'una crisi. Tenim una crisi alimentària i una crisi ecològica a nivell global de la qual no parla ningú. Una, perquè no ens afecta a nosaltres sinó als països del sud, i l'altra, perquè de moment no en veiem les conseqüències.

En canvi la crisi econòmica està afectant molt els països desenvolupats i deixant molta gent en situació de pobresa i exclusió social.

És cert. Però també s'ha de dir que ens ho hem guanyat a pols. Sempre hem tingut el doble d'aturats que els països europeus i durant els últims anys ens hem dedicat a potenciar un espectacular creixement del totxo, un esforç que ha estat completament inútil perquè hem generat una riquesa que no es pot aprofitar.

I, en canvi, qui està patint més la crisi no és qui l'ha provocat i cada vegada hi ha més persones al carrer.

Hi ha una xifra que és espectacular. Per cada persona sense sostre que viu a Espanya hi ha 100 pisos buits que arran de la crisi no s'han pogut vendre ni llogar. Això significa que podríem donar un sostre a totes les persones que viuen al carrer i encara sobrarien 99 pisos per a cada un.

La dada és esfereïdora. Davant d'aquestes incongruències i injustícies tan grans podem fer-hi alguna cosa nosaltres a nivell individual?

El voluntariat pot ser una bona resposta?

Evidentment podem intervenir, i molt, en l'economia a nivell individual, malgrat que moltes de les accions possibles passen també per l'associacionisme i, per què no? pel voluntariat.

I quines són aquestes accions?

Cada un de nosaltres tenim quatre principals formes de relacionar-nos amb l'economia: el treball, el con-

sum, els impostos i l'estalvi. Es tracta d'incidir en aquestes quatre formes.

Anem per parts. Què podem fer amb el treball?

L'atur no té una sola solució i no vull dir que fent això es pugui resoldre, però és evident que si no hi ha feina, el que hem de fer és repartir entre tots la feina que hi ha, i això implica reduccions de jornada en lloc d'acomiadaments massius.

Aquí poca cosa hi podem fer.

Sí, és cert, això és més aviat responsabilitat dels governs, que, com s'ha demostrat, no estan impulsant polítiques laborals en aquest sentit sinó més aviat en sentit contrari, però en cooperatives i en negociacions col·lectives s'hauria de potenciar més aquesta idea.

I pel que fa al consum, es tracta de consumir menys?

No només es tracta de consumir menys sinó també de saber quins productes compres i a quines empreses. Hi ha exemples en què gràcies a un boicot dels consumidors per un determinat producte o marca, s'han aconseguit canviar injustícies socials o ambientals. És el cas d'algunes campanyes de Greenpeace contra Shell o Nestlé, per exemple. Evidentment amb una sola persona no n'hi ha prou, per això és important l'associacionisme i el voluntariat.

Un altre aspecte en el qual tenim poc marge de maniobra és amb els impostos, no creu?

La veritat és que sí, però des del 1983 cada vegada hi ha més gent que fa objecció fiscal, és a dir, es nega a pagar els impostos que van destinats a despesa militar.

Com?

Actualment un 6% del pressupost de l'Estat va destinat a despesa militar, de manera que els objectors fiscals deixem de pagar el 6% dels nostres impostos. De totes maneres, com que l'objectiu no és estalviar en impostos, fem un ingrés pel 6% restant a alguna entitat social. Llavors enviem una carta a Hisenda

ENTREVISTA

explicant els motius pels quals no paguem el 100% dels impostos amb un justificant d'ingrés al compte corrent de l'entitat.

I això és legal?

No, està prohibit. Però funciona.

I no hi ha cap sanció per als objectors fiscals?

Mira, quan és l'Estat qui t'ha de tornar, l'acció queda com a simbòlica. Tu els demanes que en lloc de tornar-te 100, te'n tornin 106 i que tu ja faràs l'ingrés dels 6 sobrats a alguna entitat. L'Estat no t'ho torna i aquí s'acaba l'objecció fiscal.

I quan ets tu qui ha de pagar?

Quan ets tu qui paga, t'arrisques que et facin una inspecció, però només s'inspeccionen el 15% de les declaracions. Si, malgrat tot, tens la mala sort que t'inspeccionen, comença un procés en què et reclamen el pagament del 100%, com que t'hi negues el procés es va complicant fins que t'acaben posant una multa.

Vaja...

De totes maneres fa uns anys va sortir una sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en què eximia de la multa a un objector fiscal i l'obligava a pagar el 6% d'impostos que no havia pagat. Els motius eren els següents: aquella persona no havia tingut cap intenció d'estafar a Hisenda o de delinquir perquè havia avisat en una carta els motius pels quals no pagava la totalitat dels impostos. Tot i així, com que aquesta és una acció que la llei no contempla, l'obligava a pagar el 6% restant.

Però el risc de la multa i d'aquest procés judicial deu fer tirar enrere molta gent, no?

Sí, però recordem que les llibertats no es regalen sinó que es conquereixen.

I pel que fa al quart aspecte, el de l'estalvi, què podem fer? Estalviar més?

Més que estalviar es tracta de saber a qui deixem els nostres diners. Hauríem d'utilitzar la banca ètica o, si més no, petites caixes d'estalvi que estan obligades a destinar part dels beneficis a l'obra social. Hem de ser conscients que amb els diners que deixem als bancs i caixes, especialment amb els fons de pensions, ens estem convertint, sense saber-ho, en especuladors, perquè l'entitat bancària disposa dels teus diners i sap que no els podrà rescatar fins passats desenes d'anys.

Però poc podem fer per controlar a què es destinen els nostres diners.

Sí i no. Des de Justícia i Pau, per exemple, fa anys que perseguim al BBVA perquè redueixi les inversions que fa en armament. Cada any dos o tres voluntaris

6

receptes per aturar la crisi econòmica

1 Resposta financera. Cal frenar l'especulació, perseguir el frau fiscal i generar banques ètiques. Això és possible però cal que els polítics, governs i administracions estiguin decidits a fer-ho.

2 Canvi en el món laboral. Cal fer polítiques laborals encaminades a repartir el treball de manera que les empreses redueixin jornada i el sou a tots els seus treballadors en lloc de mantenir la meitat de la plantilla en les mateixes condicions que abans de la crisi i acomiadar l'altra meitat.

3 Caritat i solidaritat. No m'agrada dir-ho, però és imprescindible. La gent ha de poder viure per justícia i no per caritat. Per això penso que és una solució temporal, però en moments de dificultat benvinguda sigui la caritat.

4 Decreixement. Que ningú es pensi que d'aquesta crisi n'hem de sortir amb els nivells de creixement d'abans. Hem de desmuntar aquell nivell de creixement, perquè nosaltres ja hem crescut però hi ha regions del món que encara volen créixer més (Índia, la Xina, etc.) i perquè era

compreu una acció del banc per poder entrar a la junta general d'accionistes i un cop a dins denunciïn la seva política d'inversions armamentístiques.

I està servint d'alguna cosa?

El BBVA segueix invertint en armament i per això hi seguim anant cada any, però contràriament al que podríem pensar i sense que ells hi tinguin cap obligació, una representació del banc ve cada tres mesos a Justícia i Pau per explicar-nos com estan reduint aquesta inversió en armament.

Quina satisfacció, no?

Sí, això demostra que l'acció grupal i a través de les entitats té uns efectes i que val la pena dedicar-s'hi.

totalment insostenible. Fins el 1986 el planeta reproduïa el que destruïem cada any (petjada ecològica) l'any següent. El 2009 el planeta va reproduir el que havíem gastat entre l'1 de gener i el 23 de desembre del 2008. És a dir: vam viure, sí; però vam viure de gorra. Si talles més fusta de la que el bosc reproduceix, acabaràs sense bosc.

5 Reducció de la despesa militar. Actualment Espanya es gasta 50 milions d'euros en despesa militar cada dia, això significa més de 18.000 milions d'euros cada any.

És impresentable. Congelant les pensions el govern s'estalvia 1.300 milions d'euros, que és el que paga cada any per construir un trosset d'un avió de combat que es fabrica entre diferents països.

6 No fer pagar els plats trencats als immigrants. Més enllà d'una qüestió humanitària, de justícia social i de respecte als drets humans, cal tenir en compte que no

podem fer pagar els plats trencats a les persones immigrants perquè ara potser no les necessitem, però d'aquí a quatre dies les tornarem a necessitar. Reconec que no és un plantejament solidari sinó absolutament egoista.

Segons un estudi de la ONU fet el 1999, Espanya, Itàlia, Portugal i França són els quatre països amb la població més envellida del món. Per a invertir aquesta tendència hauríem de rebre cada any 240.000 persones d'altres països.

Un estudi sobre l'impacte econòmic de la immigració a Espanya analitza la diferència entre el que aporten cada any les persones immigrades a la nostra economia (cotitzacions a la seguretat social, IRPF i impostot indirectes) i el cost del que els aportem nosaltres (educació, sanitat, serveis socials, habitatge, etc.). El resultat és de 6.000 euros a favor nostre cada any. Així que la immigració és un tresor.

Creu que arran de la crisi augmentarà la consciència social de la població i més gent es posarà a fer voluntariat o s'implicarà en alguna organització per tal de contribuir a reduir les desigualtats socials?

M'agradaria que fos així però no n'estic segur. De fet, vist com funciona l'opinió pública, crec que aquesta reacció serà minoritària perquè vivim en un país dominat pels mitjans de comunicació, i de tot això se'n parla molt poc.

És una visió poc esperançadora.

És que hi ha una gran voluntat d'imbecilitzar la gent amb qüestions com el futbol i els programes de televisió, per exemple. Per això hem de fer una gran tasca

pedagògica. Hem de tenir en compte que, com a molt, hi ha un 10% de la població que es mou, però sempre ha estat així, ara i durant el franquisme. La resta de la població és una gran massa que va seguint.

I així, què podem fer?

Aquest 10% de la població no podem oblidar que la nostra obligació minoritària és moure la gent..●

LAIA CURCOLL i RAFAEL MARTIN
Departament de Comunicació de la FCVS

+info: www.justiciaipau.org
Tel. 93 317 61 77

10 PROPOSTES, 10 COMPROMISOS

El passat 6 d'octubre la Confederació Catalana d'ONG (Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans, Federació Catalana d'ONG per al desenvolupament i Federació Catalana d'ONG per la Pau), va presentar el document reivindicatiu: "Lluitar contra la pobresa a Catalunya i des de Catalunya: 10 propostes, 10 compromisos". L'acte ve tenir lloc al Col·legi de periodistes de Catalunya amb l'assistència de representants dels partits polítics.

Lluitar contra la pobresa a Catalunya i des de Catalunya

Quan les ONG vam ser cridades al Parlament per fer les nostres aportacions a l'Estatut, vam dir que volíem un país que clarament es definís contrari a totes les relacions de dominació i explotació d'un país sobre un altre, i que Catalunya s'assumís com a garant de drets humans al seu territori, i fora d'ell. Vam intentar així expressar el fort sentiment solidari del poble català que es manifesta en el teixit associatiu, en el treball voluntari, en l'aportació de fons durant qualsevol emergència, i que queda clarament reflectit en totes les enquestes.

Les ONG, que ja fa temps denunciem la inviabilitat de certs models socials i econòmics, com a representants de la societat civil, considerem aquesta crisi una oportunitat de transformació que hem d'aprofitar, i que des de Catalunya podem impulsar. Aprofitant que aquest 2010 el Dia Internacional per a l'erradicació de la pobresa se celebrarà en un ambient preelectoral, volem posar la pobresa a l'agenda pública i política catalana, i demanar a la ciutadania la seva complicitat per reclamar als partits unes polítiques més responsables, socials i solidàries, que contribueixin a l'erradicació de la pobresa aquí i arreu.

Per tal de lluitar contra la pobresa i les desigualtats arreu, d'una manera més efectiva des de Catalunya, les ONG demanem a tots els partits:

1 Un compromís públic de no retallar ni la despesa social a Catalunya, ni la cooperació internacional catalana, i d'aconseguir ingressos per altres vies

Com? Assumint com a complementàries les polítiques socials a Catalunya i les polítiques de cooperació internacional, com una forma de treballar per la universalització dels sistemes de protecció social, tal i com

es va acordar a la Conferència de les Nacions Unides sobre la crisi. Implementant mesures que afectin prioritàriament els agents responsables i causants de la crisi, i que certifiquin el compromís per un canvi de model econòmic més just i solidari.

2 Un compromís públic d'assolir el 0'7 en la propera legislatura i millorar la qualitat de la cooperació catalana.

Com? Destinant el 0,7% dels ingressos del pressupost total consolidat de la Generalitat per a la promoció dels drets humans, la construcció de la pau i la cooperació internacional amb els països empobrits.

Augmentant el percentatge destinat a ajudes i subvencions a les ONG i reduint la burocratització del sistema de concessió d'ajuts.

Millorant la transparència de la cooperació oficial. Integrant decididament la promoció i la defensa dels drets humans i la pau a la política de cooperació internacional.

Elaborant de manera immediata les Directrius per a l'Equitat entre homes i dones per a la seva inclusió al Pla director.

3 Un compromís públic de reduir o condonar el deute extern dels països empobrits

Com? Demanant al Parlament espanyol una moratòria del deute dels països empobrits mentre duri la crisi, donant suport a totes les iniciatives per a la seva condonació.

Suspenent les aportacions catalanes a les institucions financeres internacionals que suposen generar més deute, i modificant la Llei de cooperació per prohibir-ho. Auditant les entitats públiques i privades, principals beneficiaris dels interessos del deute extern.

Els representats dels partits polítics
al Col·legi de Periodistes de Barcelona

4 Un compromís públic perquè la solidaritat i la cooperació amb els més desfavorits sigui un principi rector de les polítiques catalanes i perquè la defensa dels drets humans i la construcció de pau orientin l'acció exterior de la Generalitat, i la de tots els seus departaments.

Com? Aprofundint en la Llei de foment de la pau per fer més operatiu i decisiu el Consell Català de Foment de la Pau, dotant-lo dels recursos tècnics i humans suficients per poder impulsar i fer seguiment de la coherència de polítiques en matèria de pau, i redactant, a la propera legislatura, una llei catalana en matèria de drets humans.

Renunciant a les relacions i acords comercials amb aquells països o empreses que no respectin els drets humans o que són part de conflictes armats. Inclouent les recomanacions sorgides de la conferència Beijing+15 per a la promoció de la igualtat entre homes i dones, en els programes electorals i en les agendes polítiques, socials i culturals.

Augmentant el suport i la inversió de la Generalitat i de tots els seus departaments en economia social i solidària (comerç just, compra pública ètica, banca ètica i empreses d'inserció social), i generant llocs de treball amb utilitat social (escoles bressol, serveis d'atenció domiciliària, etc.).

Protegint els col·lectius més vulnerables davant els efectes de la crisi, com ara els immigrants, els infants i les capes socials i econòmiques més desfavorides, i solucionant la situació d'irregularitat administrativa sobrevinguda de la població estrangera, i treballant, en el marc de la nova Llei d'acollida, per fomentar i millorar la convivència als barris.

5 Un compromís públic per l'educació en valors tot reconeixent el treball educatiu i comunicatiu com a part fonamental de la política pública de foment de la cooperació, la pau i els drets humans.

Com? Incorporant al currículum l'educació en drets humans, l'educació per al desenvolupament i l'educació per a la pau, tant en matèries específiques com en transversals, implementant mecanismes de suport als centres i al professorat en la capacitat de ciutadans i ciutadanes amb consciència crítica, i compromesos amb la transformació de les relacions desiguals i injustes.

Posant els recursos i eines necessàries a l'abast dels mitjans públics catalans perquè millorin la qualitat de la informació i facin un tractament informatiu ètic i respectuós dels col·lectius més vulnerables, tot evitant la seva criminalització i particularment la de la immigració, fomentant la capacitat dels i les professionals en temes de cooperació, pau i drets humans.

6 Un compromís públic de reduir dràsticament la despesa militar espanyola i transformar-la en inversió social.

Com ? Demanant al Parlament espanyol la reducció d'un 1% anual dels fons destinats a l'exèrcit dins el pressupost general de l'Estat i transferint-lo a despeses socials urgents, i a projectes per reduir les causes estructurals de la violència i la guerra.

Demanant la retirada urgent de les tropes espanyoles d'Afganistan i la investigació dels crims de guerra comesos per actuals parlamentaris, ministres i vicepresidents del Govern i Parlament afganès.

Donant suport públic als i les contribuents catalans i catalanes que no vulguin donar suport a l'exèrcit fent objecció fiscal, ajudant a canalitzar aquests fons al foment de la cultura de pau a través dels agents que hi treballen.

Retirant el suport logístic i econòmic a exèrcits en guerra: prohibint l'atracament dels vaixells de la VI flota dels EUA al port de Tarragona.

7 Un compromís públic de demanar la imposició de taxes a les transaccions financeres i l'eliminació dels paradisos fiscals.

Com? Demanant al Parlament espanyol i europeu la imposició d'un impost a les transaccions financeres internacionals, amb un tipus impositiu suficient (del 0,5 a l'1%), l'eliminació dels paradisos fiscals i la reinversió en serveis socials o ajut al desenvolupament dels fons que s'hi localitzin.

8 Un compromís públic de lluitar contra el frau fiscal i la corrupció i de reinvertir els fons recuperats en serveis socials o cooperació internacional.

Com? Enfortint i millorant el funcionament dels organismes i mecanismes econòmics i judicials de lluita contra el frau i la corrupció, a Espanya i Catalunya.

Portant endavant una autèntica reforma fiscal a Catalunya, i demanant-la al Parlament espanyol. Lluint contra la tolerància social al frau: fent pública la informació relativa a com es reinverteixen directament els fons recuperats en serveis socials o cooperació internacional.

9 Un compromís públic d'impedir o retirar els fons públics i subvencions de qualsevol tipus a aquelles empreses que vulnerin els drets humans.

Com? Renunciant a la instal·lació o permanència a Catalunya d'indústries i processos productius vinculats amb el cicle armamentístic i militar.

Garantint que els mecanismes financers de suport a la internacionalització de l'empresa catalana o els plecs de contractació pública de la Generalitat incloguin mecanismes d'Avaluació d'Impacte mediambiental i d'Impacte als Drets Humans.

10 Un compromís públic per reduir la petjada ecològica catalana i la petjada de carboni.

Com? Canviant el model econòmic català, d'infraestructures i energètic, encaminant-lo a un desenvolupament més sostenible.

Introduint criteris ambientals en el sistema tributari, de manera que s'apliquin nous impostos per tal d'incentivar activitats i comportaments ecològicament responsables. Impedint la contractació pública d'empreses que vulnerin la legislació mediambiental.

+info:

Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans.

info@dretshumans.cat - Tel. 93 442 05 06

Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament.

informacio@confederacio.org - Tel.93 451 70 70

Federació Catalana d'ONG per la Pau.

info@federacioongpau.org - Tel. 93 442 28 35

Per fer front als efectes de l'actual crisi econòmica, Creu Roja Lleida es planteja noves fórmules per lluitar contra l'exclusió i la pobresa i així ajudar les persones que més ho necessiten. La resposta de Creu Roja contra la crisi engloba des del reforç dels seus programes socials habituals fins a accions específiques per afrontar l'actual situació social i econòmica, com pot ser el repartiment de *kits* de suport social, un nou projecte que es reforçarà el 2011.

CREU ROJA LLEIDA

Servei de Comunicació

CREU ROJA LLEIDA

noves fórmules contra la pobresa

Creu Roja Lleida pretén cobrir les necessitats tant de les persones que tenien dificultats abans de la crisi, i que ara veuen agreujada la seva situació, com dels nous perfils de població en situació de vulnerabilitat. Amb la implicació incondicional del seu voluntariat, Creu Roja ha reforçat diversos projectes socials, especialment els itineraris d'inserció laboral de l'Àmbit d'Ocupació i el Programa d'Aliments, així com altres accions d'Intervenció Social, com ara el servei d'atenció als temporers.

Pel que fa al Programa d'Aliments que provenen de la Unió Europea, la distribució es fa a través d'entitats adherides que atenen col·lectius vulnerables, com són els infants i joves, persones amb discapacitats, gent gran, immigrants i d'altres col·lectius amb dificultats. Dins del col·lectiu de la gent gran, hi ha moltes persones amb manca de recursos econòmics, problemes d'aïllament sociofamiliar, problemes de salut, etc. Per això, Creu Roja Lleida gestiona l'Ajuda a Domicili Bàsica, un programa de desenvolupament d'hàbits saludables que possibilita que aquest col·lectiu en situació vulnerable pugui continuar en el seu entorn habitual, evitant ingressos innecessaris en residències i allunyant-los, en la mesura del possible, de la pobresa.

Quant a les persones immigrades, Creu Roja Lleida ofereix una atenció molt diversificada perquè puguin gaudir dels recursos més adequats i per potenciar al màxim la seva integració. Cal destacar, potser, el projecte d'atenció i acollida de persones que arriben a Lleida durant la campanya de la fruita, conegut com a "Programa Maranyosa". Es tracta d'una xarxa d'ajuda liderada per l'Ajuntament de Lleida, on col·laboren diferents entitats sense ànim de lucre, com ara Creu Roja, que gestiona la distribució d'aliments i el servei de dut-

xes entre els temporers, bàsicament persones immigrades. A més, la Institució Humanitària també fa atenció bàsica entre les persones establertes als assentaments humans improvisats durant la campanya de la collita de la fruita.

Per altra banda i, sens dubte, la millor manera de fer front a la pobresa és el treball. I Creu Roja Lleida esmerça bona part dels seus esforços als programes d'Ocupació, que ajuden els col·lectius que tenen més dificultats per accedir al món laboral: immigrants, persones en situació d'exclusió social, dones aturades, persones discapacitades i víctimes de violència de gènere. Pel que fa als infants, Creu Roja Joventut Lleida desenvolupa cada any una campanya nadalenca per tal d'aconseguir jocs i joguines noves, educatives, no sexistes i no bèl·liques per als infants de les famílies que pateixen problemes econòmics i socials. ●

Kits de suport social

El projecte de la Creu Roja de repartiment de *kits* de suport social ha complert el seu primer aniversari. Un any de vida d'un programa que es va iniciar amb l'objectiu d'oferir una ajuda complementària a les necessitats bàsiques quotidianes d'aquelles persones més fortament colpejades per la crisi econòmica. Un projecte que va començar amb una primera distribució de material escolar, que es va ampliar poc després amb la incorporació de *kits* d'alimentació i *kits* amb productes alimentaris i bàsics per a nadons, i que segueix en creixement, amb la propera posada en marxa dels *kits* per a gent gran.

+info: diarpe@cruzroja.es

Què heu fet i què farem per treballar contra l'exclusió social?

El Centre Obert Heura va sorgir del desig, per part d'un petit grup de persones voluntàries, de lluitar contra la injustícia social. Va ser l'any 1994, quan es començaven a veure, per les places dels barris de Gràcia i Sant Gervasi, persones que dormien al carrer. Aquest fet va comportar un qüestionament profund i de seguida es va crear un grup promotor que, vinculat al barri, volia donar resposta a aquesta realitat. La gestació del projecte va durar sis anys durant els quals, a més de contactar amb les persones sense llar que vivien al barri, a través de grups de carrer, ens vam anar informant, formant, i al mateix temps creant un grup prou fort per assumir la responsabilitat del Centre Heura, que va obrir les seves portes el 4 d'octubre de 1999.

LAIA DE AHUMADA

Coordinadora del Centre Obert Heura

El funcionament del Centre Heura (sense obviar el treball social d'acompanyament, seguiment i reinserció) és peculiar en alguns aspectes relacionats amb la forma de treballar, que es basa en la convicció d'estar lluitant contra l'exclusió i a favor de les persones que són catapultades als marges de la societat:

El voluntariat

L'entitat depèn d'una associació i és gestionada des dels inicis per voluntaris i voluntàries, així com també voluntària és la seva direcció i el seu equip. Únicament hi ha una professional que s'encarrega de l'atenció social i la coordinació.

El voluntariat té els seus límits, però també capacitats il·limitades de disponibilitat i d'entrega. I en el Centre

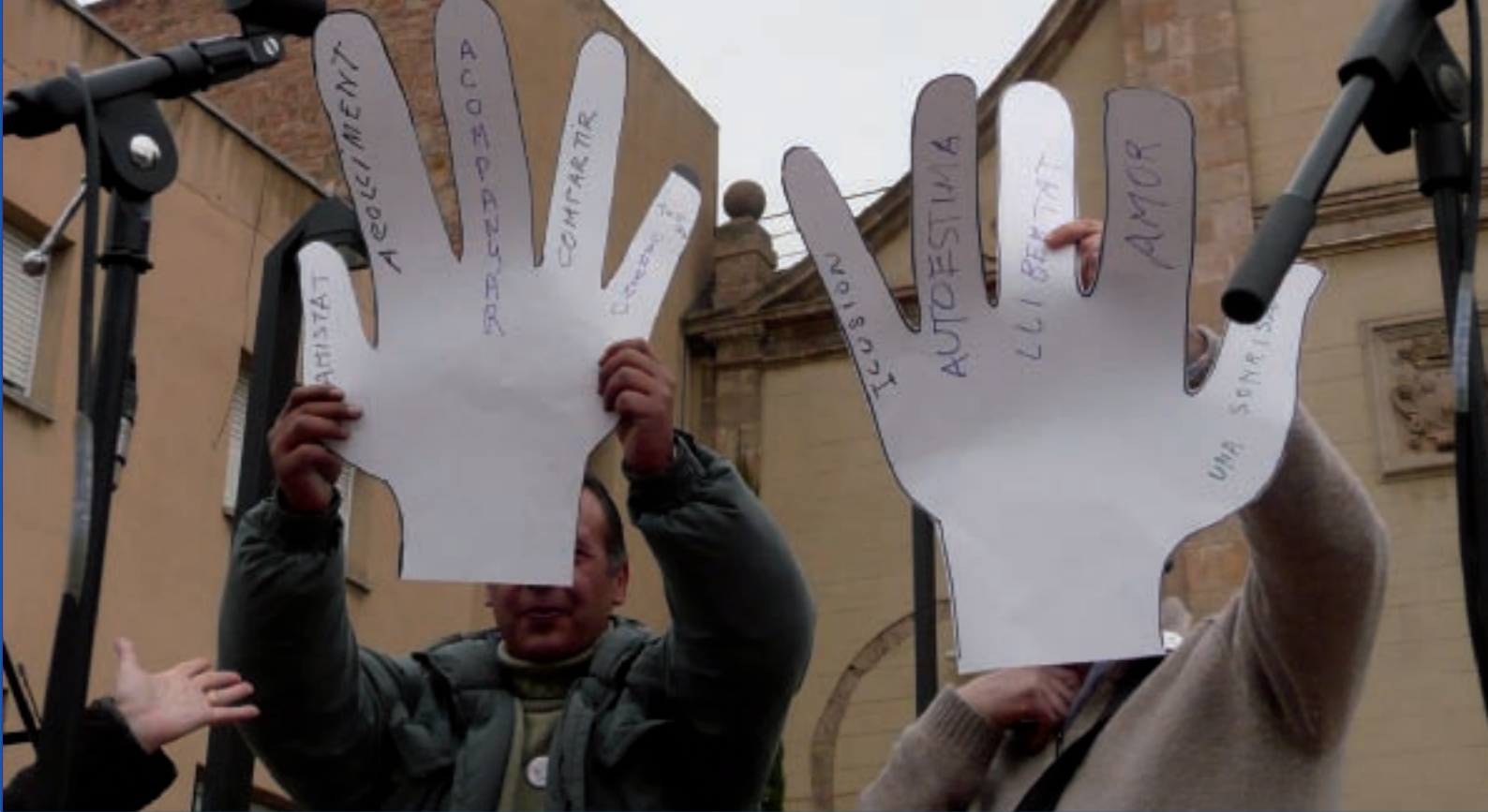
Heura apostem per aquesta frescor de les relacions.

La relació

Els vincles que s'estableixen entre voluntaris/professional i usuaris és primordial. Treballem per establir una relació capaç de trencar el cercle de soledat dins del qual viuen les persones sense llar. Una relació que no creï dependència sinó millora de l'autoestima i autonomia. És un reconeixement mutu, des del respecte més profund, capaç de guarir la persona que s'hi acostava. En tots els serveis i tallers que s'ofereixen es prioritza sempre aquesta relació.

L'art

Tenim la convicció que la música, el teatre, el cant són capaços de reconstruir la persona. Aquestes activi-

tats sempre es fan entre voluntaris i usuaris perquè hem fet experiència que la companyia que s'estableix en un projecte comú és guaridora.

La proximitat

Heura és un projecte de barri, amb majoria de voluntariat de la zona i amb usuaris que es belluguen pels voltants. Això comporta una xarxa de relacions fora del temps i de l'espai del Centre: trobades pel carrer, converses, etc., que ens semblen tan importants com la tasca que es fa en la sala del Centre. Aquesta idea de proximitat ens va portar, en el seu moment, a iniciar un treball d'acompanyament a la biblioteca Jaume Fuster, conjuntament amb la direcció i els equips de carrer de l'ajuntament; una iniciativa que ha estat pionera a Barcelona. La biblioteca, a dues passes del Centre, s'ha convertit, volgutament, en una eina integradora per a les persones sense llar. La mateixa convicció ens porta a relacionar-nos amb altres entitats del barri i a treballar conjuntament.

La sensibilització

Tot allò que vivim de portes endins del Centre Heura surt a fora com un revulsiu. Denunciar les causes que generen marginació està en els nostres estatuts i en el nostre cor. Crear espais per donar veu, com la jornada: «Cap persona sense sostre. Tots hi tenim dret», i també, per exemple, la possibilitat de publicar les opinions dels usuaris en un butlletí autogestionat.

Així treballem i així seguirem treballant. La crisi que estem patint no augura cap millora en l'exclusió social, sinó tot el contrari, i els més fràgils, aquells a qui se'ls ha anat esbocinant la vida (i que per reconstruir-la en

necessiten tota una altra) són els primers a caure. Caldrà, doncs, ser capaços de donar resposta a tots els reptes que se'ns presenten. Per a nosaltres, que som un centre petit, és fonamental el treball en xarxa, l'ajuda mútua, i per descomptat, els ajuts econòmics que permeten dur a terme els projectes i equilibrar la balança de la justícia social. Nosaltres hi estem disposats. ●

**+info: centreheura@gmail.com
Tel. 93 217 45 49**

El costat fosc de la lluna

Once upon a time ('Hi havia una vegada...'). Així comencen els contes, però això no és un conte. Llàstima. Volem allunyar el present article de les dades estadístiques. Les dades són fredes i el que tenim entre mans, de fred, no en té res, ben al contrari. Parlem de pobresa, paraula tan vella com la pròpia història, però que, normalment, ens mirem des de la distància més absoluta.

SERGI PASCUAL ROSA

Director Territorial IRes - Girona

Sabem que la pobresa existeix, l'hem vista a les notícies, de vegades al carrer, l'associem al tercer món, però no la incorporem al nostre nínxol ecològic. Sí, tenim ulls a la cara però cal saber fer-los servir.

No descobrim res de nou si diem que existeix una profunda crisi econòmica i que els temps estan canviant. Des de fa dos anys les coses no van gaire bé i l'atur no deixa de créixer. S'està generant una dinàmica per la qual la destrucció de llocs de treball creix exponencialment vers la creació d'ocupació. Es destrueix

més que es crea. És a dir, ens podem quedar sense feina i trobar-nos que ha baixat tant la producció en aquell sector que la reincorporació al mercat laboral en un lloc similar es converteix en una missió molt complicada, si bé no impossible.

Les persones que estem treballant el camp de la Inserció Social i Laboral (remarco les paraules social i laboral) des de la vessant de les Entitats Sense Ànim de Lucre estem notant l'aparició d'un nou perfil d'usuàries i usuaris en els nostres serveis. Són persones amb ba-

gatge professional, fins i tot amb formació, que han perdut el seu lloc de treball i que es veuen abocades a adreçar-se als Serveis Socials, ja que no tenen cap tipus d'ingrés un cop exhaurit el subsidi d'atur. Estem parlant de persones que no saben ni on estaven ubicats els Serveis Socials i que ara viuen aquesta "mostra de caritat" amb vergonya. Dins la seva percepció del món, la pobresa era només una paraula i ara s'han d'agafar, per exemple, a la Renda Mínima d'Inserció (RMI). Estem escrivint/llegint en tercera persona però, a l'igual que Àlicia, podem arribar a travessar el mirall i trobar-nos en aquest món que d'oníric no en té ni el nom. Nova pobresa en diuen. Una paraula més, buida de contingut si no li posem cara i ulls.

I de la pobresa antiga, clàssica -o com se li'n vulgui dir- què? Ha passat a segon terme? Doncs no, continua en la seva línia, és a dir, cada cop més profunda. Així tenim els que eren pobres que cada vegada ho són més i els nous que passen el llindar però que, no ens n'oblidem, a mig termini poden acabar en el sac de la pobresa més profunda.

Sí, sí, existeixen polítiques actives d'ocupació, plans contra l'exclusió... Bé, deixem el tema, que no tinc ganes d'entrar en el debat de les retallades econòmiques que patim les Entitats, els volum d'atenció que hem de suportar amb una minoració dels ingressos i la precarietat laboral que estan patint les tècniques i tècnics d'inserció laboral, la gran majoria dels quals acabaran en pocs mesos (el que duri la subvenció amb la que treballarem) essent un més dels aturats d'aquest país.

Ara bé, i ja per acabar, sí que és cert que no tot el panorama és negre. Encara hi ha un sector que genera excedents. Aquest és, com us podeu imaginar, el Sector Social. Excedents? Doncs sí, excedent d'il·lusió i motivació per ajudar els desfavorits, i excedent de ganes de desenvolupar els propis projectes personals i professionals al servei dels que tenen menys dins aquesta societat del "Benestar". ●

+info: IRes Girona - Tel. 972 426 370
girona@iresweb.org

Fets i gent

www.voluntaris.cat - comunicacio@federacio.net

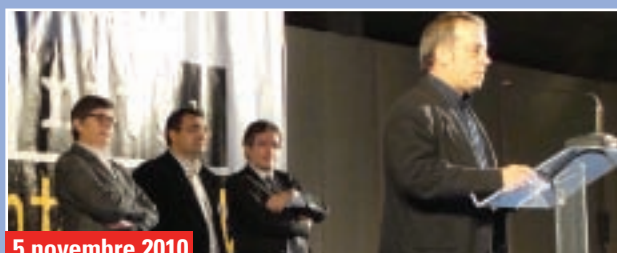
PUNTS INFORMATIUS de la FCVS arreu de CATALUNYA

24 setembre 2010

XV MOSTRA D'ASSOCIACIONS DE BARCELONA

La festa de la Mercè del 2010 va funcionar. Malgrat l'austeritat del pressupost, es van realitzar més de 500 activitats i gairebé 1.500.000 persones van gaudir dels espectacles. La FCVS, com ja és habitual, va ser un punt de trobada per visualitzar l'enorme tasca que realitzen les entitats federades. barcelona@federacio.net

5 novembre 2010

5a NIT DEL VOLUNTARIAT A GIRONA

Des de 2006, la FCVS i l'Ajuntament de Girona organitzem aquest acte que té com a objectiu oferir un reconeixement públic a la tasca de tots els voluntaris i les voluntàries de les entitats. L'acte ha comptat amb més de 700 assistents entre persones voluntàries de tots els àmbits i membres d'entitats de la ciutat i comarques. girona@federacio.net

CONCERT SOLIDARI: 5 CAVES X 5 PROJECTES

La Festa de Tardor i el concert d'Splash i Lax'n'Busto serveix per presentar les bases de l'edició 2011-2012 de 5cavesx5projectes. Ja es poden enviar projectes dels àmbits de la dona, persones privades de llibertat, addiccions, cooperació i persones grans per formar part de les cinc entitats que es beneficiaran del projecte en la següent edició. voliempresa@federacio.net

15 novembre 2010

BARCELONA

FCVS de BARCELONA
Grassot, 3,2ª planta
Tel.: 934 589 906
Fax: 934 589 905
barcelona@federacio.net
Horari:
Dim i Div de 17h-19,30h.

ACCIÓ GENT GRAN
C/ Baldrich, 1 - 08221
Terrassa
Tel.: 937 834 536
Horari: Dim de 9 - 13h

ASSOCIACIÓ CATALANA DE CECS I DISMINUÏTS VISUALS
Cardenal Reig, 32 Local 1 - 08028 Barcelona
Tel.: 934 470 404 / accdv@accdv.org
Horari:
Dill i Div de 16h - 20h

ASSOCIACIÓ CIUTADANA ANTISIDA CATALUNYA
C/ Lluna, 11 bxs.
08001 Barcelona
Tel.: 933 170 505 / voluntariat@acasc.info
Horari: Dill i Dij de 10-14h i de 16-19h, Div de 10-14h

VOLUNTARIS TERRASSA
C/ Martín Díaz, 7, 2n - 08224 Terrassa
Tel.: 937 848 390
Horari: Dill de 19.30 -21.30h

AUXILIA
C/ Anglès, 50 2a planta - 08017 Barcelona
Tel.: 932 047 502 / auxilia100@hotmail.com
Horari: Dill de 16 a 20h

CONEX
Gran Via, 562 Baixos - 08011 Barcelona
Tel.: 934 518 080 / conex@retemail.es
Horari: Dim de 17 - 19.30h

FUNDACIÓ ATLAS
C/ Sant Pau, 12 - 08700 Igualada
Tel.: 938 055 792
Horari: De Dill-Div. 16 - 19h

FUNDACIÓ PROJECTE HOME
Riera de Sant Jordi, 151 - 08390 Montgat
Tel.: 934 693 225
Horari: Dim-Div de 10 -13h

VOLUNTARIAT SOCIAL CASTELLDEFELS
Rafael Casanovas, 33
Tel.: 608 311 222
Horari: Dimarts de 18 - 20h

RAUXA
C/ Dr. Rizal, 14 Baixos - 08006 Barcelona
Tel.: 934 156 298
asrauxa@rauxa.org
Horari:
Div de 11 - 15h

GIRONA

FCVS de GIRONA
Rutlla 20-22, 1r - 17002 Girona
Tel.: 972 227 911 / girona@federacio.net
Horari: Dill de 10-13,30h i de 18-21h Div de 10 - 3.30h

UNIVERSITAT DE GIRONA
Campus de Montilivi s/n - Edifici CI/AE, Girona
Tel.: 972 41 80 77
Horari: Dill a Div: 9 a 17h

L'ESTACIÓ JOVE
Cta. Sta. Eugènia,17 - Girona
Tel.: 972 222 565
Horari: De Dill a Div de 10 a 14h i de 16 a 20h

CASA DE CULTURA TOMÀS LORENZANA
Plaça de l'Hospital,6 - Girona
Tel.: 972 202 013
Horari: De Dill a Div de 9 a 14h i de 16 a 20h

L'ESTACIÓ JOVE
Cta. Sta. Eugènia,17 Girona
Tel.: 972 222 565
Horari: De Dill a Div de 10 a 14h i de 16 a 20h

LLEIDA

FCVS de LLEIDA
Henry Dunant,1 25003 Lleida
Tel.: 973 24 68 58 / lleida@federacio.net

PUNT INF. CENTRE INFORMACIÓ JUVENIL
La Palma, 6-10 - Lleida
Tel.: 973 700 666
Horari: De Dill a Div de 9 a 13h i de 16 a 20h

PUNT INFORMATIU CALIDOSCOPI
Casal Mariola, Artur Mor, 1 -Lleida
Tel.: 973 26 04 11
Horari: De Dill a Div de 9 a 20h

PUNT INFORMATIU BIBLIOTECA PÚBLICA
Rbla. Aragó, 10 -Lleida
Tel.: 973 27 90 70
Horari: De Dill a Div de 9 a 14 i de 15 a 20h

PUNT INFORMATIU CASAL SOCIAL DE PARDINYES
St. Pere Claver, 5, baixos - Lleida - Tel.: 973 24 79 19
Horari: De Dill a Div: 9 a 20h

PUNT INFORMATIU UDL, FACULTAT DE LLETRES EL RECTORAT
Plaça Victor Siurana - Lleida
Tel.: 973 70 20 00
Horari: De Dill a Div de 8 a 20h

TARRAGONA

FCVS de TARRAGONA
Hotel d'Entitats C/ Pons d'Icart s/n despatx 9 4300 4-Tarragona
Tel.: 977 23 31 04
tarragona@federacio.net

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Governació i Administracions Públiques
Secretaria d'Acció Ciutadana

+info:

En internet: www.voluntaris.cat